

**PRZEMIANY SPOŁECZNO-
-GOSPODARCZE W POLSCE
PO II WOJNIE ŚWIATOWEJ**

**ELŻBIETA
PAPROCKA**

SCENARIUSZ LEKCJI

Program nauczania historii w szkole ponadpodstawowej w zakresie rozszerzonym

opracowany w ramach projektu

**„Tworzenie programów nauczania oraz scenariuszy lekcji i zajęć wchodzących
w skład zestawów narzędzi edukacyjnych wspierających proces kształcenia ogólnego
w zakresie kompetencji kluczowych uczniów niezbędnych do poruszania się na rynku pracy”**

dofinansowanego ze środków Funduszy Europejskich w ramach
Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, 2.10 Wysoka jakość systemu oświaty

WARSZAWA 2019

Redakcja merytoryczna – Marta Milewska
Recenzja merytoryczna – Beata Falkowska
Jadwiga Iwanowska
Jan Bielecki
Urszula Borowska

Redakcja językowa i korekta – Editio

Projekt graficzny i projekt okładki – Editio

Skład i redakcja techniczna – Editio

Warszawa 2019
Ośrodek Rozwoju Edukacji
Aleje Ujazdowskie 28
00-478 Warszawa
www.ore.edu.pl

Publikacja jest rozpowszechniana na zasadach wolnej licencji Creative Commons –
Użycie niekomercyjne 4.0 Polska (CC-BY-NC).
<https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/deed.pl>

Temat:

Przemiany społeczno-gospodarcze w Polsce po II wojnie światowej

Klasa/czas trwania:

IV/45 minut

Cele

Uczeń:

- omawia bilans strat wojennych Polski;
- przedstawia założenia oraz efekty reformy rolnej i nacjonalizacji przemysłu;
- charakteryzuje proces sowyetyzacji Polski w wymiarze gospodarczym (kolektywizacja, współzawodnictwo pracy, centralne planowanie);
- doskonali umiejętność pracy w grupie i analizy źródeł historycznych.

Metody/techniki/formy pracy:

- praca w grupach;
- rybi szkielet.

Środki dydaktyczne:

- teki IPN: <https://ipn.gov.pl/pl/publikacje/teki-edukacyjne/27580,Propaganda-Polski-Ludowej.html>.

Opis przebiegu lekcji:

1. Nauczyciel przedstawia temat oraz cele lekcji, którymi są odpowiedzi na pytania: Jakie były zniszczenia wojenne i jak przebiegał proces odbudowy kraju? Jakie były założenia reformy rolnej oraz nacjonalizacji przemysłu? Jakie były społeczne konsekwencje tych zmian? Jakie działania były przejawem stalinizacji Polski w dziedzinie gospodarczej?

Nauczyciel dzieli klasę na grupy i wyjaśnia metodę rybiego szkieletu. Każda z grup przygotowuje jedną główną oś szkieletu.

Grupa I

Na podstawie informacji z podręcznika oraz źródeł przygotujcie wystąpienie, w którym omówicie bilans strat wojennych Polski oraz osiągnięcia w odbudowie kraju w latach 1944–1949.

Grupa II

Na podstawie informacji z podręcznika oraz źródeł przygotujcie wystąpienie, w którym przedstawicie założenia reformy rolnej oraz dekretu o nacjonalizacji przemysłu. Jakie były skutki tych zmian?

Grupa III

Na podstawie informacji z podręcznika oraz źródeł przygotujcie wystąpienie, w którym wyjaśnicie pojęcie „bitwa o handel”.

Źródło: teka IPN Propaganda Polski Ludowej, materiały dla ucznia, źródło nr 1, s. 20.

Grupa IV

Na podstawie informacji z podręcznika oraz źródeł przygotujcie wystąpienie, w którym przedstawicie plany kolektywizacji oraz ich realizację.

Źródło: karta nr 9 z teki IPN Propaganda Polski Ludowej (tom Karty).

Grupa V

Na podstawie informacji z podręcznika oraz źródeł przygotujcie wystąpienie, w którym przedstawicie współzawodnictwo pracy. Źródło: nr 4 i 5 z teki IPN (materiały dla ucznia).

Grupa VI

Na podstawie informacji z podręcznika oraz źródeł przygotujcie wystąpienie, w którym przedstawicie założenia centralnego planowania oraz planów 3-letniego i 6-letniego.

Uczniowie przedstawiają efekty swoich prac i dorysowują ości do schematu rybiego szkieletu na tablicy.

Komentarz metodyczny

Metoda rybiego szkieletu pozwala na efektywną współpracę w grupie oraz kreatywne podejście do opracowywanego zagadnienia.

Dla uczniów ze SPE, którzy z różnych powodów mają trudności w pracy z dużą ilością tekstu odpowiednie będą zadania z grupy III.